

Justitiedepartementet
Enheten för migrationsrätt
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Diarienummer Ju2025/00400

Betänkandet *Ett nytt regelverk för uppsikt och förvar* (SOU 2025:16)

Förvaltningsrätten i Stockholm har, utifrån de aspekter som domstolen har att beakta, följande synpunkter på förslagen.

Allmänt

Förvaltningsrätten välkomnar översynen av reglerna om förvar och uppsikt samt att dessa anpassas till EU-rätten.

Förvaltningsrätten vill särskilt peka på vikten av att i det fortsatta lagstiftningsarbetet samordna betänkandets förslag med andra förslag och kommande förändringar på migrationsområdet. Detta för att säkerställa att begrepp används enhetligt och att gränsdragningar i förhållande till andra regelverk blir tydliga så att tillämpningssvårigheter eller andra oförutsedda konsekvenser undviks.

Förvar av asylsökande

Förvaltningsrätten anser att det är positivt att mottagandedirektivets förutsättningar för att ta en asylsökande i förvar tas in i lag.

Förvaltningsrätten anser emellertid att regleringen under vilken tid en asylsökande har rätt att vistas i Sverige och frågan när en sådan rätt upphör kan ge upphov till tillämpningssvårigheter. I det fortsatta lagstiftningsarbetet bör övervägas om detta kan tydliggöras.

Förvar av vuxna som inte är asylsökande

Vid avvisning eller utvisning till en annan stat än en EES-stat gäller enligt förslaget som förutsättning för att förlänga tidsgränsen utöver sex månader dels att utlänningen ska avvisas eller utvisas, dels att det är sannolikt att *verkställigheten* av ett avvisnings- eller utvisningsbeslut kommer att ta längre tid på grund av bristande samarbete från utlänningen eller för att det tar tid att införskaffa nödvändiga handlingar. Förvaltningsrätten anser att utformningen kan uppfattas som att det ska finnas ett verkställbart avlägsnandebeslut. Av författningskommentaren framgår att utredningens avsikt är att det även ska vara möjligt att förlänga tiden när grunden för förvar är att det *kan antas* att utlänningen kommer att avvisas eller utvisas. Förvaltningsrätten anser därför att det bör övervägas om bestämmelsen ska omformuleras.

En vuxen utlänning som ska utvisas till en EES-stat föreslås få hållas i förvar i högst sex månader eller, om det finns särskilda skäl, ytterligare sex månader. Förvar av unionsmedborgare utgör en begränsning av den rörliga friheten och ska vara i överensstämmelse med rörlighetsdirektivet.

Förvaltningsrätten anser att det i detta avseende vore värdefullt med ytterligare överväganden kring möjligheterna att ta unionsmedborgare i förvar och även längden av den yttersta tidsgränsen om tolv månader, jfr EU-domstolens dom i C-718/19.

Myndigheter som får besluta om uppsikt eller förvar

Förvaltningsrätten välkomnar utredningens bedömning att migrationsdomstolarna inte längre ska ansvara för att ställa en utlänning under uppsikt eller fatta beslut om att ta en utlänning i förvar eller ansvara för att det sker en ny prövning av sådana beslut och instämmer i de skäl som förs fram för detta.

För att migrationsdomstolarna ska kunna fullgöra skyldigheten att upphäva ett beslut om uppsikt eller förvar behöver domstolarna få upplysning om att en utlänning är föremål för en sådan åtgärd.

Villkor vid uppsikt

Förvaltningsrätten anser att det i den fortsatta beredningen bör tydliggöras i vilken utsträckning beslut om ändrade villkor för uppsikt kan överklagas och om en ny tidsfrist börjar löpa vid ändringar i villkoren.

Behov av övergångsbestämmelser

Förvaltningsrätten anser i likhet med utredningen att det finns behov av övergångsbestämmelser och att rättssäkerhetsskäl talar för att äldre föreskrifter ska tillämpas vid prövningen av ett överklagande av ett beslut som har meddelats före ikraftträdandet av det nya regelverket.

Konsekvenser för migrationsdomstolarna

Förvaltningsrätten bedömer att förslagen i betänkandet sammantaget kommer att medföra en ökad måltillströmning, och därmed en ökad arbetsbörda, samt även ökade kostnader för migrationsdomstolarna. Anslag bör tillföras med anledning av detta.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Anneli Berglund Creutz efter föredragning av förvaltningsrättsfiskalen Sofia Olsson.

Anneli Berglund Creutz

Sofia Olsson